

JOKOAREN
EUSKAL BEHATOKIA
OBSERVATORIO VASCO
DEL JUEGO

NEWSLETTER

OBSERVATORIO VASCO DEL JUEGO/ JOKOAREN EUSKAL BEHATOKIA

2022ko urria

1go zenbakia

AURKIBIDEA

Berriak:

Joko arriskutsua goiz detektatzeko antzemateko eta prebenitzeko gidaliburua

Elkarrizketa:

Lehenengo Lehendakariorde eta Segurtasuneko Sailburua

Joko adierazleak:

- Joko aretoak Euskadin (2011-2021)
- Autodebekatuen Erregistroa
- Apustuen bilakaera Euskadin

Jokoaren Euskal Behatokiaren (JEB) aldizkariaren lehen ale honetan, eta Euskadin joko arautzeko esparru berria onartu ondoren, Lehenengo Lehendakariorde eta Segurtasuneko sailburuak agertoki berriari buruzko garrantziko galdera batzuei erantzun die.

Otsailean sartu zen indarrean Euskadiko Jokoaren Erreglamendu berria. Zenbait murrizketa jasotzen zituen lokal kopuruari, haien arteko distantziari, ikastetxeekiko distantziari, publizitateari eta abarri dagokienez. Sei hilabete geroago, aurreikusten zena bete al da?

Lokalen kopuruari dagokionez, Dekretua onartu genuenean baino bi apustu-lokal gutxiago daude Euskadin. Hala ere, oraindik goiz da neurriaren ondorioak baloratzeko, 2022ko azaroaren 16an amaituko da. Egun horretan, gainera, indarrean sartuko da joko-aretoetan eta apustu-lokaletan sarrera-kontrolak jartzeko betebeharra, eta horregatik, komeni da itzarotea balorazio zehatzagoa egin ahal izateko, kontrol berri horiek eragin baitezakete erabiltzaileen eskaera jaitsea, adingabeei eta joko patologikoko arazoak dituztenei, adibidez, jokatzeko asmoa ken baitiezaiekete. Aurreikusten duguna da sektoreak berak ixtea, berez, bideragarriak ez diren lokalak.

Nahitaezko distantzia berriei dagokienez, instalatuko diren lokal berriei bakarrik eragiten diete. Oraingoz, Euskadin ezin da lizentzia berririk instalatu, ezta dauden lizentzien lekualdatzerik eskatu ere, araudi berrian ezarritako atalase berriak lortu arte. Gainera, lokal berriak irekitzeko aukera berriro egon eta lortuz gero, baimenak lehiaketa publikoaren bidez emango dira.

Azkenik, publizitateari dagokionez, aipatu behar da gizarte-alarma batez ere online jokoaren publizitatearen eklosioagatik sortu zela, nagusiki, online kirol-apustuekin lotutakoagatik, telebistako aurpegi ezagunez baliatzen baitzen, gehienbat, gazteak erakartzeko. Espainiako Gobernuak 2020tik dauka joko modalitate araututa (958/2020 Errege Dekretua, azaroaren 3koa, joko-jardueren merkataritza-komunikazioena. Aurrez aurreko jokoari zein, Euskadin, zata txikia hartzen duen online jokoari buruzko publizitatea dela eta, aitzindariak izan ginen 2016an, aurrez aurreko jokoaren sektoreari buruzko publizitate-ekintzak ahalik eta gehien murriztu baikenituen. Orain, dekretu berriarekin, araudia are gehiago gogortu dugu, kirol-babesletzari buruzko debekuak eta ordutegi-mugak ere sartu baititugu. Horiek guztiak prebentzio-neurriak dira, lehen esan dudan bezala, joko-operadoreek Euskadin publizitate-ekintza gutxi egiten baitituzte.

Erregelamenduak, besteak beste, joko-lokal guztietan, haien ostalaritza-eremuetan ere, sarbideak kontrolatzeko betebeharra jasotzen zuen, baita langileak prestatuta eta Eusko Jaurlaritzan erregistratuta egoteko betebeharra ere.

Eskakizun hori betetzen ari al da?

Bingo eta kasinoen kasuan, sarbideen kontrolak jartzeko betebeharra indarrean zegoen aldeztatik. Oraingoan, betebeharrak hori joko-aretoetara eta apustu-lokaletara zabaltzeko ez dugu egin. Lokal horiek guztiak azaroaren 16rako instalatuta eduki beharko dute dituzte kontrol horiek instalatuta. Gainera, sarbideen kontrolerako sistema guztiak Eusko Jaurlaritzako Joko eta Ikuskizun Zuzendaritzak baimendu behar ditu aldeztatik. Orain arte, 8 modelo izapidetzen ari gara, eta 7 baimendu ditugu. Halaber, zenbait lokalek behin-behineko instalazioa eskatu dute, proba gisa, azaroaren 16an guztiz operatibo egon ahal izateko.

Aldi berean, publikoari irekitako lokaletan onarpen-kontrolaz ardura daitezkeen pertsonen erregistroa jarri dugu abian. 2022ko irailaren 8an argitaratu zen pertsona horiek probak egiteko deialdia, eta dagoeneko hasi dira proba horiek KZ Guneen sarean egiten.

Gobernuaren beste konpromiso bat izan zen, pertsona batek joko-lokaletan sartzeko autodebekua eskatu nahi badu, hori egin ahal izateko leku gehiago jartzea. Adibidez, Osakidetzan edo ertzain-etxeetan. Indarrean dago jada? Noizko?

Bai, indarrean dago. Ertzaintzan zein Osakidetzan Joko Galarazpenen Erregistroan izena emateko berariazko inprimakiak prestatu dira. Dagoeneko, zenbait ertzain-etxetatik eskaerak jaso dira, eta Osakidetzarekin harremanetan gaude eskaera horiek bideratzeko modurik onena bilatzeko.

Jokoaren Euskal Behatokiaren azken txosten monografikoak, Gazteria eta Jokoa izenekoak, adierazten du hiru gaztetik bat adingabea izanik hasi dela jokoan, eta hamarretik ia zortzik gogoratzen dutela, txikitan, beren senideak jokoan ikusi dituztela. Gazteen jokoarekiko adikzioek aurrera egiteak kezkatzen zaitu?

Kezkatzen gaitu eta lanean jartzen gaitu, bai. Jokoa gure gizartean normalizatuta dago. Ohikoa izaten da Gabonetako zozketa berezian jokatzea edo kiniela egitea eta, are gehiago, familietan jarduera horiek etxeko txikien aurrean egitea.

Esan dezakegu jarduera horiek gizartean onartuta daudela, alkoholaren kontsumoa bezala. Horregatik, jokoaren erregulazioaren helburua jarduera hori gizartean onargarriak diren mugen barruan mantentzea da.

Joko patologikoaren intzidentzia, substantziarekiko substantziek eragindako (tabakoa edo alkohola) beste adikzio mendekotasun batzuen baina txikiagoa bada ere, arazo horretaz arduratu behar dugu eta adikzio hori sufritzen duten pertsonen lagundu. Izan ere, galderan aipatzen duzun txostenak joko pribatua zein joko publikoa hartzen ditu barne (Loterías y Apuestas del Estado, Once, etab.), eta, beraz, erakunde askok parte hartzen dugu ludopatiaren aurkako borrokan.

Joko patologikoaren intzidentziari dagokionez, teknologia berrien gorakada ere kontuan hartu behar da, batez ere mugikorraren erabilera, adikzioak sor ditzaketen jarduera askotara sartzeko atea baita (erosketa konpultsiboak, bideojokoak, ausazko jokoak, sare sozialak, etab.).

Hori dela eta, beharrezkoa da neurriak hartzea, jokoa arautzeko neurriak ez ezik, zeharkakoak ere, teknologiaren erabilera arduratsuekin lotutakoak, hezkuntza-, prebentzio- eta osasun arloko neurriak, etab. Horregatik, jokoaren erregulazioa Adikzioen eta Droga Mendekotasunen gaineko Arreta Integralari buruzko 1/2016 Legearekin lerrotzen dugu, eta lege horrek behartzen gaitu joko-eskaintza murrizteko neurriak eta adikzio-ahalmenean eragin handiena duten jokoaren alderdiak arintzeko indargabetzeko neurriak hartzea.

Sektorean inplikaturik dauden Eusko Jaurlaritzako sailen arteko koordinazioa (hezkuntza, osasuna eta segurtasun saila) funtsezkoa da hezkuntza-, eta prebentzio-arloko neurriak eta osasun-tratamendu integraleko neurriak batera joan daitezela, eta jokoa jolasa gizartean onargarriak diren mugen barruan mantendu ahal izateko.

Horretarako, Jokoaren Euskal Behatokia eta beste organo batzuk ditugu, hala nola Jokoaren Batzorde Tekniko Aholkularia eta Jokoaren Euskal Kontseilua. Organo horiek inplikaturako sektore guztietako ordezkariak osatzen dituzte, joko-arazoak dituzten pertsonen errehabilitaziorako elkarrekin barne, errealitate sozialarekin bat datozen joko-politikak egiteko.

Joko patologikoa arazo soziala da; izan ere, osasun-txostenek erakusten dutenez, beste adikzio batzuekin lotuta egon ohi da. Pertsona askok uste dute desagerrarazi beharko litzatekeela. Zer uste du Eusko Jaurlaritzak?

Hala da, kasu gehienetan jokoarekiko adikzioa substantziadun edo substantziarik gabeko beste adikzio batzuekin lotuta agertu ohi da dago. Adikzioaren oinarrian pertsonak bere bulkada batzuk kontrolatzeko ezintasuna dago. Autokontrolik eza da, eta, beraz, norbaitek portaera edo substantzia batekiko mendekotasuna badu, beste edozein adikziotan erortzeko aukera handiagoa dauka.

Jokoaren Euskal Behatokiak joko patologikoaren eragin-mailak monitorizatzen dituzten azterlanak egiten ditu, eta, oraingoz,

ez du adierazten Euskadin halako inpaktua duen jarduera bat denik, eta, beraz, debekatzea beharrezkoa denik. Nire ustez, erabateko debekua, iraganean egin zen bezala, orain ez litzateke egokia izango, horrek, bere garaian gertatu zen bezala, legez kanpoko jokoaren gorakada eta horren ondorio guztiak ekarriko bailituzke: arautze eta kontrol falta, joko klandestinoak, iruzurraren areagotzea, kolektibo kalteberen babesgabetasuna, delitu-jokabideen ugaritzea, segurtasun publikoaren falta areagotzea, etab.

Hobe da joko arautzea joko debekatzea baino. Arautu egin behar da, lehen aipatu ditudan dudak bezala, gizartean onargarriak diren mugen barruan mantendu ahal izateko.

Joko arriskutsua goiz antzemateko eta prebenitzeko gidaliburua prestatu da, edozeinek ausazko jokoekin izan dezakeen arazoa, bereziki, kolektibo kalteberak diren aldetik, gazteek eta nerabeek izan dezaketena, goiz antzeman ahal izateko informazio erabilgarria eta eguneratua emateko.

Gida hau Segurtasun, Hezkuntza, Osasun eta Berdintasun Justizia eta Gizarte Politiketako sailek prestatu dute, gizartean gai horren inguruko kezka gero eta handiagoa delako. Tresna hori, herritar guztientzat da, baina, bereziki, honako kolektibo hauentzat :

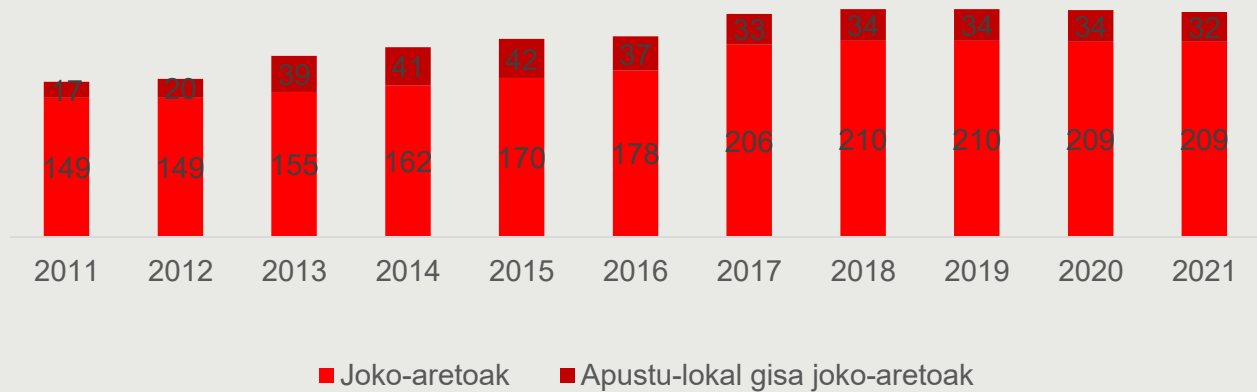
- **Hezkuntza-eragileak: irakasleak, aisialdiko eta denbora libreko begiraleak, eskola-jantokietako langileak, gaztegunea...**
- **Eragile sozialak, sanitarioak eta soziosanitarioak**
- **Familiak**
- **Gazteak eta nerabeak**

Horren helburua da ausazko jokoekiko adikzioa eragin dezaketen arrisku-faktoreak bilatzea eta detektatzea. Horregatik guztiagatik, erabakigarriak izan daitezkeen faktore mota guztiak jasotzen dira, besteak beste, faktore makrosozialak, mikrosozialak, pertsonalak, neurofisiologikoak eta psikikoak. Horri esker, herritarrek beste baliabide bat daukate eskura, lagungarria izan daitekeena prebentzio-jarraibide batzuk jasotzen dituelako.

Deskargatu hemendik: [Joko arriskutsua goiz antzemateko eta prebenitzeko gidaliburua](#)

1- Joko-lokalen kopurua Euskadin (2011-2021)

2011. urtetik 2018. urtera arte, joko-aretoen kopuruak gora egin zuen, 149tik 210era (gehieneko muga). Azken 3 urteetan, kopuru horri eutsi egin zaio, eta bat gutxiago ere egon da (209). Areto horietatik, zati bat horietako batzuk apustu-lokal gisa gaituta dago daude (32). Horien kopurua 2011tik bikoiztu da, eta 2015ean punturik gorenera iritsi zen, guztira 42 izatera heldu baitziren.

Gehiago ikusi: [Jokoaren ikuspegi ekonomikoa eta enpresariala](#)

2- Autodebekatuak

Duela urte batzuetatik hona, EAEk jokogalarazpenen erregistroa kudeatzen du, eta erregistro horrek inskribatutakoari galarazi egiten galarazten dio joko batzuetara sartzea, baldin eta administrazio eskudunak erabaki badu joko horietan sartzeko identifikazioa ezinbestekoa dela. Iaz, 2021ean, Euskal Autonomia Erkidegoan 1.333 pertsona zeuden erregistratuta (Euskal Autonomia Erkidegoko eta estatuko erregistroen batura. Orduz geroztik, urtebetean, pertsonen erregistratutakoen kopurua % 18,7 igo handitu da, eta gorakada handiena Bizkaiko gizonen artean gertatu da (% 36,7).

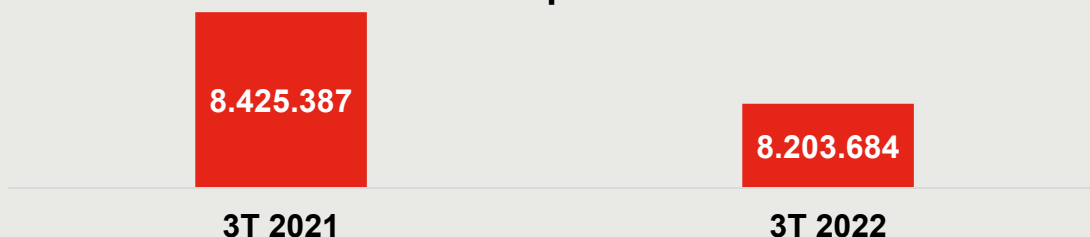
Ikusi gehiago hemen: [2021eko Joko eta Ikuskizunen](#)

		Erregistroa 2021/12	Erregistroa 2022/09	Δ (2021-2022)
Araba	Gizonak	202	227	%11,0
	Emakumeak	54	56	%3,6
	<i>Guztira</i>	256	283	%9,5
Bizkaia	Gizonak	451	713	%36,7
	Emakumeak	214	223	%4,0
	<i>Guztira</i>	665	936	%29,0
Gipuzkoa	Gizonak	312	324	%3,7
	Emakumeak	100	97	%-3,1
	<i>Guztira</i>	412	421	%2,1
Euskadi	Gizonak	965	1264	%23,7
	Emakumeak	368	376	%2,1
	<i>Guztira</i>	1.333	1640	%18,7

3- Apustuen bilakaera Euskadin

Nº de apuestas

Euskadiko apustu-lokaletan, horretarako gaitutako aretoetan, kornarretan, ostalaritzan eta online bidez egindako apustuen kopurua % 2,7 jaitsi zen 2022ko 3. hiruhilekoan, aurreko urteko aldi berarekin alderatuta. Termino absolutuetan, beherakada hori 222.000 apustu gutxiagokoa izan zen.

2021 eta 2022ko 3. Hiruhilekoen arteko konparaketa

	3H 2021	3H 2022	Δ (2021-2022)
Diru-sarrerak	83.213.988	88.818.029	%6,31
Garbiak	12.032.563	12.309.342	%2,25

2021eko bigarren hiruhilekoan, behin urte ekonomikoa itxita, apustuetan 83.213.988 €-tik gora bildu ziren. Aldi berean, urtebete geroago, diru-bilketa % 6,31 handiagoa izan zen, 88.8918.029 €koa izatera heldu baitzen. Hala ere, diru-bilketa garbia, handitu arren, portzentajea gutxiago handitu zen, % 2,25, 2021eko 3. hiruhilekoan 12.032.563 €-koa tik izatetik 2022ko 3. hiruhilekoan 12.309.342 €-koa izatera igaro zelako.

Apustu-kopuruaren eta diru-bilketaren arteko diferentziak apustu bakoitzeko batez besteko diru-kopuruaren ondoriozkoak dira: 9,87 € 2021eko 3. hiruhilekoan eta 10,82 € 2022ko 3. hiruhilekoan. Ondorioz, diru-bilketa osoa handitu egin da.

Ikusi gehiago hemen: [2021eko Joko eta Ikuskizunen Zuzendaritzaren 2021eko jarduera-memoria](#)

Gehitu (jokoareneuskalbehatokia@euskadi.eus) zure helbide-liburuan, Jokoaren Euskal Behatokiaren berri guztiak arazorik gabe jasotzeko.